

LANGÅKER HANDELSLAG I 100 ÅR

Som ganske ung reiste Ole Mandius Pedersen til Amerika. Han var født og vokste opp på Sørstokke. Etter å ha vært i Amerika i flere år kom han hjem og i 1906 fikk han kjøpe teigen Vaadelen på Langåker av Nils Johannesen Ådland for kr. 200. Hensikten var å drive kolonialforretning.

Ole Mandius reiste til Bergen og fikk revet et hus der, som han bygde opp igjen på denne tomten sammen med sin svigerfar Tobias Simonsen Åna på Langåker. Det var da forretning i 1.etasje og leiligheter i andre og tredje etasje. Ole Mandius bodde selv der med familien sin.

Etter hvert fikk han også bygget et bakeri på baksiden av huset. I 1910 var Oskar Larsen fra Haugesund baker der, og han bodde da i 3. etasje i huset.

Etter en del år med vanskeligheter med driften, og et par konkurser, ble forretningen solgt på auksjon i 1913 til Jakob Mydland fra Kopervik. Han betalte da kr. 3 000,-.

Mandius reiste med familien tilbake til Amerika i juni 1914. Han døde i 1935 i Willmar, Minnesota.

Men heller ikke Jakob Mydland fikk forretninga til å svare seg, og han måtte også gå veien til skifteretten. Han solgte det hele i 1919 til Langåker Handelslag for kr. 16 000,-

Dermed fikk Karmøy sitt første samvirkelag med 70 medlemmer som hver hadde en innskuddsplikt på kr. 100.-.

I desember 1919 ble LH opptatt som medlem i Rogaland Landbruksselskap.

I 1921 overtok Svein Erfjord som styrer for LH, og forretningen hadde da et underskudd på rundt 1 700,-. To år senere ga driften et overskudd på kr. 6 000 av en omsetning på 153 000. Sven Erfjord døde i 1938 bare 42 år gammel.

Det ble besluttet av styret å bygge et 2-etasjes lagerbygg dette året.

Foruten dagligvarer og brød fra eget bakeri, var utvalget manufaktur, landbruksartikler, gjødsel og kraftfor. Der var dessuten eget medisinsalg og bensinpumpe fra ca. 1930. Frem til rundt 1970 var det Shell som stod for bensinsalget, men da de valgte å legge ned, tok LH over driften.

Som ny styrer ble Magnus Stonghaugen ansatt, og han hadde da vært en del av betjeningen i LH i vel 15 år.

I 1935 utvidet LH lokalene med rundt 50 m².

I 1960 ble LH innmeldt i NKL. Magnus Stonghaugen gikk av med pensjon i 1972 etter til sammen 49 års tjeneste, 23 av de som styrer. Også kona Margrethe var en del av betjeningen i mange år.

Som ny bestyrer ble valgt Gunvald Hovland, som kom fra jobben som bestyrer i Sirevåg.

I 1973 flyttet LH inn i nye og moderne lokaler med en gulvflate på 320 m².

Stol postkontor flyttet i 1974 sine lokaler til LH, men i 1997 ble Stol postkontor lagt ned og inn i disse lokalen flyttet så Oddbjørg Nes inn med sin dame- og herrefrisørsalong.

I 1993 tok Bjørn Magnussen over som bestyrer. Han hadde drevet Magnussen Dagligvare, som nå var blitt nedlagt. De neste bestyrerne var Kjetil Rovik fra 1999, Turid Jøssang fra 2002 og Emil Sørheim fra 2003.

I 2003 ble det gamle handelslaget revet, og lageret revet året etter.

Medlemskapet i Coop tok slutt 1. juli 2002 og Norgesgruppen tok over butikken sammen med LH. Kiwi Langåker ble nå navnet og 19. februar samme året trakk LH seg ut av driften. Langåker Handelslag as er i dag kun eier av bygget.

I 2004-05 ble Langåker Handelslag igjen utvidet og fikk den form det har i dag.